

M.e.r.–beoordelingsplicht

1. Wat is m.e.r.–beoordeling?

M.e.r.–beoordeling is een afweging (=beoordeling) van het bevoegd gezag of er in het voorliggende geval al dan niet een milieueffectrapport (MER) gemaakt moet worden. Het is dus een case-by-case benadering. Het gaat dus niet om de vraag of de m.e.r.–plicht geldt voor de categorie waaronder dit project valt, maar of dit specifieke project dusdanige milieueffecten heeft dat een m.e.r. doorlopen moet worden.

2. Wanneer geldt een m.e.r.–beoordelingsplicht?

Een voorgenomen activiteit of project is m.e.r.–beoordelingsplichtig (en dus moet een beoordeling worden gedaan), als in Onderdeel D van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage (de zogenaamde D-lijst):

- het overeenkomt met de beschrijving van een activiteit, zoals genoemd in kolom 1;
- het voldoet aan de bijbehorende drempelwaarden in kolom 2
- het besluit wordt genomen dat staat in kolom 4.

Pas bij die combinatie is er sprake van een door de Nederlandse wet voorgeschreven m.e.r.–beoordelingsplicht.

Daarnaast geldt nog een m.e.r.–beoordelingsplicht als er sprake is van een activiteit die aan de hiervoor genoemde criteria voldoet maar ONDER de drempelwaarde van de D-lijst zit. Dit is zo gelet op de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de [Europese Gemeenschap van 15 oktober 2009](#) (HvJ EG, C-255/08). Al eerder had de zaak met betrekking tot Commissie versus Ierland (HvJ EG 21 september 1999, C-392/96) aangegeven dat de voor m.e.r. geldende drempelwaarden niet absoluut gehanteerd moeten worden. Uit de uitspraken volgt:

- Drempelwaarden in het Besluit m.e.r. 1994 mogen niet als juridisch harde, absolute grens gehanteerd worden. Anders wordt bij voorbaat een aantal projecten met mogelijk wel belangrijke milieugevolgen onttrokken aan de m.e.r.–beoordeling.
- (Decentrale) overheden moeten na deze uitspraak mogelijk zelf rekening houden met het oordeel van het Europese Hof en niet

vanzelfsprekend de gestelde drempelwaarden hanteren bij het verlenen van vergunningen of het nemen van besluiten.

Als u meer wilt weten over deze uitspraak kunt u de jurisprudentie raadplegen op de website van de Commissie.

3. Wie doet wat bij m.e.r.-beoordeling?

Het bevoegd gezag moet het m.e.r.-beoordelingsbesluit expliciet nemen. De initiatiefnemer kan alleen in beroep gaan tegen een positief m.e.r.-beoordelingsbesluit (ABRvS 11 september 1998, nr. E03.98.0725). Verder staat er tegen een m.e.r.-beoordelingsbesluit geen direct bezwaar en beroep open. Omwonenden kunnen dus niet direct bezwaar en beroep aantekenen. Zij moeten wachten met opmerkingen over de m.e.r.-beoordeling tot het moederbesluit (= het besluit waaraan de m.e.r.-beoordelingsprocedure is gekoppeld) is genomen.

4. Wat is een goed en juridisch houdbaar m.e.r.-beoordelingsbesluit?

Er moet worden beoordeeld of sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Voor de m.e.r.-beoordeling bestaan wettelijke criteria. Op basis hiervan moet een bevoegd gezag m.e.r.-beoordelingsplichtige projecten en activiteiten beoordelen. Eigen, aanvullende criteria accepteert de rechter niet (ABRvS, 28 april 2004, nr. 200303118/1). Naast het algemene criterium ('Kan er sprake zijn van mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu?') moeten de volgende aspecten expliciet aan bod komen:

- 1) De kenmerken van het project;
- 2) de plaats van het project;
- 3) de kenmerken van het potentiële effect.

In Bijlage III van de m.e.r.-richtlijn (85/337/EG zoals gewijzigd door de richtlijnen 97/11/EG en 2003/35/EG) staan bij deze 3 aspecten verschillende aspecten waaraan het bevoegd gezag in het m.e.r.-beoordelingsbesluit aandacht moet besteden.

Het m.e.r.-beoordelingsbesluit dient voldoende gemotiveerd te worden. "Ja, er is een MER nodig" of "Nee, er is geen MER nodig" is dus niet voldoende. Zowel bij "Ja" als bij "Nee" moet het bevoegd gezag aangeven hoe ze tot dat oordeel is gekomen. Een goed m.e.r.-

beoordelingsbesluit meldt dus dat na afweging – en zo nodig enig onderzoek – gebleken is dat het project of de activiteit wel of niet mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

Daarna moet het bevoegd gezag het genomen besluit publiceren. Dat kan in dag-,nieuws- of huis-aan-huis-bladen. En in geval van een negatief besluit moet het in ieder geval ook in de Staatscourant.

5. Adviseert de Commissie m.e.r. hierover?

Het m.e.r.–beoordelingsbesluit wordt genomen door het bevoegd gezag. Raadpleging van de Commissie m.e.r. is niet verplicht. Als het bevoegd gezag twijfelt over het eigen m.e.r.–beoordelingsbesluit of wanneer er sprake is van grote maatschappelijke druk, dan kan het bevoegd gezag de Commissie voor de m.e.r. om een ‘second opinion’ vragen. Dit kan alleen voorafgaand aan het nemen van het besluit! Voorwaarde is dat de werkdruk bij de Commissie m.e.r. deze extra dienstverlening toelaat. Wanneer de Commissie aangeeft dat de advisering inpasbaar is, stuurt het bevoegd gezag de beoordelingsnotitie en het voorlopige besluit daarover aan het secretariaat van de Commissie.

Het lijkt erop dat de Afdeling bestuursrechtspraak nadrukkelijk rekening houdt met het oordeel van de Commissie voor de m.e.r. in m.e.r.–beoordelingszaken. De ‘second opinion’–procedure duurt doorgaans 6 weken. De Commissie brengt meestal aalbezoek aan de locatie. Het Ministerie van VROM brengt hiervoor kosten in rekening bij het bevoegd gezag.

6. In het kort

1. Neem als bevoegd gezag een expliciet m.e.r.–beoordelingsbesluit, indien er sprake is van een m.e.r.–beoordelingsplichtige activiteit mogelijk belangrijke nadelige milieueffecten. Dit kan ook onder de drempelwaarden van de D-lijst zo zijn.
2. Bepaal of de voorgenomen activiteit al dan niet kan leiden tot mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.
3. Voer deze beoordeling uit aan de hand van de aspecten zoals genoemd in de bijlage III bij de EEG-richtlijn inzake milieu–

effectbeoordeling (85/337/EEG zoals gewijzigd door de richtlijnen 97/11/EG en 2003/35/EG). Baseer die afweging op 1) de kenmerken van het project, 2) de plaats van het project, en 3) de kenmerken van het potentiële effect.

4. Doe mededeling van deze beslissing door kennisgeving in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huis-bladen, alsmede door kennisgeving in de Staatscourant indien beslist is dat er geen MER gemaakt hoeft te worden.

5. Indien gewenst kan het bevoegd gezag de Commissie voor de m.e.r. om een advies vragen over de beoordeling.

En daarnaast (maar dit is hiervoor niet behandeld):

6. Draag zorg voor een kennisgeving in een ander land, indien er sprake is van mogelijke belangrijke gevolgen voor het milieu in dat andere land.

7. Indien het bevoegd gezag zelf de initiatiefnemer is, dan geeft het tot 1 juli 2010 toepassing aan hetgeen gesteld wordt in artikel 7.8d Wm. Dat is feitelijk een verouderd toetsingskader – want daar wordt nog ‘bijzondere omstandigheden’ als criterium genoemd – maar het moet wel worden toegepast voor overheidsprojecten. In grote lijnen volgt artikel 7.8d ditzelfde beoordelingsschema. Artikel 7.8d Wm wordt na 1 juli 2010 artikel 7.19 Wm. Daarmee is de omissie hersteld.